

Gåva och förskott på arv

En fråga som vi ofta får och som ofta uppkommer när någon avlidit är hur gåvor som man givit sina barn ska behandlas. Kanske ger man bort något till ett av barnen för att man vill premiera det barnet av någon anledning. Kanske har man inte så bra kontakt med vissa av sina barn och vill därför gynna det barn som faktiskt finns där och tar hand om en på ålderns höst. Andra är mycket måna om rättvisa mellan barnen och oroar sig hela livet för att något av barnen ska känna sig förfördelade på något sätt.

Många känner inte till att om man givit sina barn gåvor av större värde under sin livstid betraktas gåvan som förskott på arv när man avlider om man inte föreskrivit annorlunda.

Om gåvan betraktas som förskott på arv påverkas också fördelningen av kvarlåtenskapen mellan barnen när man dör. Värdet av gåvan räknas nämligen bort från det som barnet ska få i arv och gör att de andra barnen erhåller mer i arv än den som redan fått en gåva. Däremot behöver den som erhållit en gåva bara avräkna det gåvan var värd vid gåvotillfället.

Exempel: Två föräldrar har tre döttrar. Två av döttrarna har det gott ställt och klarat sig bra själva. Den yngsta dottern har haft svårt med ekonomin och står nu vid 30 års ålder bostadslös med två barn. Föräldrarna vill hjälpa yngsta dottern och överlåter därför sommarstugan till henne genom gåva så att hon ska ha någonstans att bo. Sommarstugan var ju ändå bara värd 500 000 kronor 2012. Tiden går och det går bättre för yngsta dottern. Hon skaffar sig ett välbetalt arbete och kan så småningom köpa sig en lägenhet i innerstan. Föräldrarna dör 2050. Sommarstugan som dottern fick 2012 är nu värd 15 miljoner eftersom, förutom förändringen av penningvärdet, har området där den ligger de senaste åren blivit det populäraste bostadsområdet i länet. Föräldrarna har vid sin död, förutom några konton med blygsamma summor, villan

i Älvsjö där de bodde som inte är mycket värd eftersom tomten numera skymms av skyskrapan som byggdes på granntomten 2030. Den totala kvarlåtenskapen efter föräldrarna är därför endast värd 5 miljoner kronor. De äldre barnen kräver att gåvan till lillasyster ska betraktas som förskott på arv vilket lillasystemen medger. Lillasystemen får avräkna 500 000 kronor på arvet efter föräldrarna. Att sommarstugan nu är värd 15 miljoner kronor har ingen betydelse. Storasystererna blir arga på lillasystemen för de tycker att det hela är orättvist och säger upp kontakten med henne.

För att redan från början klargöra vad som ska gälla och på så sätt undvika bråk mellan arvingarna efter att man inte längre är i livet kan man enkelt upprätta ett testamente som klargör vad som ska gälla för de gåvor som givits och de eventuella gåvor som kommer att ges till ett barn.

Om man inte vill att en gåva till ett barn ska betraktas som förskott på arv kan man också redan vid gåvans givande upprätta ett gåvobrev som föreskriver att gåvan inte ska betraktas som förskott på arv.

Det ska dock i sammanhanget nämnas att om värdet av gåvan som givits en bröstarvinge varit väldigt stort och syftet med gåvan varit att snedfördela arvet kan de andra bröstarvingarna begära att gåvans värde ska räknas med vid bestämning av laglott. Vad man givit ett barn i gåva kan då barnet delvis behöva betala tillbaka.